

TARPTAUTINIAI SLAUGYTOJŲ IR AKUŠERIŲ METAI

VŠĮ Vilkpėdės ligoninės slaugytojų kasdienybės pokyčiai dėl COVID-19

Savo patirtimi su žurnalo skaitytojais dalijasi VŠĮ Vilkpėdės slaugos ligoninės vyriausioji slaugos administratorė **Larisa Muzyka**. Ją kalbina **Svetlana Greičienė**, Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras.

VŠĮ Vilkpėdės slaugos ligoninės
vyriausioji slaugos administratorė Larisa Muzyka

Larisa, papasakokite, kaip jūsų įstaigoje atrodo slaugytojų kasdienybė?

Manau, kad mūsų įstaigoje dirbantys slaugytojai labai atsidadę šitam darbui ne tik kaip profesionalai, bet ir kaip asmenybės – jie atiduoda daug savęs ir dalijasi savo šiluma.

Šioje įstaigoje slaugytojai turi galimybę pritaikyti daugelį savo kompetencijų. Reali situacija neatitinka visuomenėje vyraujančio stereotipo, kad slaugos ligoninėje slaugytojų praktika apsiriboja elementarių procedūrų atlikimu. Iš tiesų hospitalizuotiems pacientams reikia suteikti visas gyvybę palaikančias sveikatos priežiūros paslaugas. Labai svarbu dėmesys, emocinio ryšio kūrimas.

Slaugytojai, dirbantys šioje įstaigoje ilgą laiką, turi labai stiprų psichologinį pasiruošimą. Pacientų mirtingumas siekia apie 30 proc., o kiekviena mirtis yra skausmingas ir jautrus įvykis.

Daugumos pacientų ligos stadija yra pernelyg pažengusi, kad jiems būtų taikomas aktyvus onkologinis ar kitoks gydymas. Suprantama, kad sunkiai sergančio ligonio artimieji dažniausiai nėra pasiruošę išgirsti, jog atėjo jų brangaus žmogaus gyvenimo kelionės pabaiga, tad visas emocijas ir neigimą dažniausiai sugeria slaugytojai bei kiti sveikatos priežiūros specialistai, kurie tuo metu yra arčiausiai.

Prasidėjus COVID-19 krizei, situacija tik pablogėjo. Lyginant su ankstesniais metais, iš stacionarų atvykstantys pacientai yra dar prastesnės sveikatos būklės, o iš namų – su daugybinėmis pragulomis, nusilpę. Visa tai reikalauja intensyvesnės paciento priežiūros, o tai padidina darbo krūvį, atima daugiau laiko ir išsekvoja ne tik žmogiškuosius išteklius, bet ir nuvargina psichologiškai.

Prasidėjus COVID-19 krizei, situacija tik pablogėjo. Lyginant su ankstesniais metais, iš stacionarų atvykstantys pacientai yra dar prastesnės sveikatos būklės, o iš namų – su daugybinėmis pragulomis, nusilpę. Visa tai reikalauja intensyvesnės paciento priežiūros, o tai padidina darbo krūvį, atima daugiau laiko ir išsekvoja ne tik žmogiškuosius išteklius, bet ir nuvargina psichologiškai.

Kas slaugytojų darbe kelia didžiausių iššūkių? Kas pasikeitė dėl COVID-19?

Esame atskyrę korpusus – iš viso jų yra trys. Viename korpuse taikomas karantinas atvykusiems pacientams. Būtent šiame korpuse dirbantys kolegos patiria didelius išbandymus: dėvi specialią aprangą, naudoja ketvirtą arba penktą lygio apsaugos priemones per visą budėjimą.

Šiuo metu kiekviena diena yra kaip nauja. Pirmuosius COVID-19 periodo mėnesius iš valstybinių institucijų kasdien buvo gaunamos naujos rekomendacijos, sprendimai, prie kurių reikėjo prisitaikyti čia ir dabar. Tokiais

atvejais personalas privalėjo greitai persiorientuoti ir priimti. Tai kelia iššūkių – nuo pacientų gabenimo ir informavimo iki viso personalo darbo reorganizavimo.

Kol nėra gautas testo rezultatas ir nepasibaigęs karantino laikotarpis, kiekvienas naujas pacientas yra slaugomas kaip turintis COVID-19. Nemaža dalis atvykstančių pacientų serga demencija. Dėl ligos jiems sunku laikytis saugumo, tačiau mes vis tiek privalome užtikrinti izoliaciją.

Taip pat nemenku iššūkiu tapo ir „kryžiuimosi pašalinimas“. Tai reiškia, kad darbas keliose įstaigose nerekomenduojamas. Darbdaviai pirmose įstaigose nurodė rinktis dirbti vienoje įstaigoje. Daugumai slaugytojų mūsų ligoninė yra antracilė darbuvieta, tad pagal šį reikalavimą jie privalėjo laikinai nutraukti darbą, todėl nukentėjo finansiškai.

Didžioji dalis slaugytojų kartu dirba jau daugelį metų ir yra tarsi viena šeima, tačiau dėl esamų aplinkybių ankstesnis bendravimas nebėra įmanomas. Dingo pasitarimai kavos pertraukėlės metu, pajutome atskirimą ir privalėjome išmokti dirbti per atstumą. Prireikė laiko prisitaikyti, todėl iš dalies taip pat buvo iššūkis.

COVID-19 pandemijos pradžioje slaugytojai dažnai užduodavo klausimą „Kiek visa tai tęsis? Jau pavargome.“ Nemažai slaugytojų išėjo iš darbo, kita dalis slaugytojų privalėjo prižiūrėti vaikus namuose, o dar kiti turėjo nedarbingumo pažymėjimus, kurių ypač padaugėjo prasidėjus COVID-19.

Susitaikyti su nežinomybe padėjo vidiniai įstaigos kursai, kurių metu mokėmės įvairių dalykų: taisyklingo saugos priemonių apsirengimo ir nusirengimo pagal saugumo lygius, COVID-19 testų paėmimo, atliekų rūšiavimo, pakavimo, higienos laikymosi, mirusio kūno sutvarkymo ir izoliavimosi ypatumų. Reikėjo maždaug dviejų mėnesių, kad slaugytojai ir kiti sveikatos priežiūros specialistai susitaikytų su esama situacija. Praėjome visas 4 susitaikymo fazes: neigimo, pykčio, derybų ir priėmimo.

Dėkui už išsakytas mintis. Linkime ištvermės dirbant atsakingą ir reikalingą darbą.

VšĮ Vilkpėdės ligoninė